

Discussienota

Design and Build: Een nieuwe aanpak bij de wegebouw in Drenthe

Doel en opzet

De CDA-statenfractie wil via een opiniërende discussie in de commissie RIM aftasten of voor de in deze notitie geformuleerde aanbevelingen voldoende steun bestaat bij de andere statenfracties om een en ander ter nadere uitwerking voor te leggen aan het College van GS.

Het uiteindelijke doel is om bij de uitvoering van wegebouwprojecten te komen tot een verkorting van de uitvoeringstermijn van 30% en daarmee tot een aanzienlijke reductie van de overlast voor de weggebruiker en direct aanwonende burgers.

Verder willen we de 4 aanbevelingen omzetten en vertalen naar de concrete uitvoeringspraktijk.

Inleiding

Regelmatig is er sprake van file-meldingen op de A28 bij Zwolle. Gedurende enkele jaren worden daar werkzaamheden verricht om de weg te verbreden met als doel om in de toekomst een vlottere doorstroming van het verkeer te krijgen. Automobilisten staan soms in een file zonder dat er zichtbare wegebouwactiviteiten worden verricht. Dit roept vragen op.

De kosten verbonden aan de tijd die de mensen in de file staan zijn enorm. Ook voor het milieu zijn de files erg belastend.

Kan dat ook anders?

Deze vraag vormde de aanleiding om naar de Drentse situatie te kijken.

Er is een aantal gesprekken gevoerd met verschillende wegebouwers die ook actief zijn in Drenthe. Gesproken is over de vraag: Is er in Drenthe verbetering mogelijk op het gebied van wegebouw en onderhoud? De conclusie van de gesprekken was:

Drenthe doet het erg goed op het gebied van wegebouw maar er is ruimte voor verdere innovatie en verbetering.

Wanneer er aan de weg wordt gewerkt dan staat veiligheid voorop.

Vaak worden bij onderhoudswerkzaamheden wegen afgesloten uit een oogpunt van veiligheid. Het verkeer moet dan omrijden. Doorrijden over één weggedeelte zoals bij Zwolle is vaak niet mogelijk. Dit betekent dat het verkeer elke dag vele kilometers moet omrijden, vaak over wegen die daarop niet zijn berekend. Dit leidt soms tot gevaarlijke verkeerssituaties.

Dit leidt tot de vraag: Is het mogelijk om wegebouw en –onderhoud efficiënter, doelmatiger en met minder overlast voor de burger uit te voeren?

De “Design and build”-aanpak

Een wegebouwproject heeft vaak een lange doorlooptijd. Eerst de voorbereiding en dan de uitvoering. Gebleken is dat er tijdswinst is te behalen door een andere manier van werken en door de voorbereiding anders te organiseren. Dit kan door de zgn. “Design and build”-aanpak. Via deze methode wordt het bedrijf dat het werk moet uitvoeren meer betrokken bij de technische voorbereiding. De voorbereiding wordt dan gedeeltelijk verschoven van de opdrachtgever naar de uitvoerder. Er worden dan minder kosten “op het Provinciehuis” gemaakt en de wegebouwer kan het op een technisch zo goed en efficiënt mogelijke manier uitvoeren.

AANBEVELING 1: Voeg de voorbereiding en uitvoering van wegebouwprojecten meer in elkaar via de zgn. ‘Design and build’-aanpak waardoor er efficiënter kan worden gewerkt.

Clustering van disciplines en activiteiten

De vraag of het werk ook sneller uitgevoerd kan worden heeft de wegenbouwer nooit zo bezig gehouden. Veiligheid (zowel voor de automobilist als voor het personeel) is het belangrijkste issue. Een klantvriendelijke houding naar de burger toe krijgt nog maar weinig aandacht. "Als we bij de omwonende een briefje in de bus doen dan vinden we dat we al heel wat hebben gedaan" is een veelzeggende uitspraak van een wegenbouwer.

De vraag of wegwerkzaamheden bijv. 30% sneller uitgevoerd kunnen worden, zodat de overlast en de kosten voor de weggebruiker met hetzelfde percentage afnemen, is helder en simpel beantwoord met ja. Zo kan clustering van disciplines veel tijdswinst opleveren. Vaak zijn er verschillende werkzaamheden die gedaan moeten worden door diverse organisaties. Eerst herinrichtingswerken in de omgeving, dan wegenbouw, dan elektriciteitsvoorzieningen en dan nog aanplant van de omgeving. Door één bedrijf voor al deze werkzaamheden verantwoordelijk te maken is veel tijdswinst te organiseren.

AANBEVELING 2: Benut bij wegenbouwprojecten de mogelijkheden van clustering van disciplines en activiteiten.

Discontinuïteitsprobleem oplossen

Kan een wegenbouwer efficiënter werken? Ook deze vraag kan met ja worden beantwoord door simpelweg in een bestek vast te leggen dat het werk in een kortere tijd plaatsvindt.

De wegenbouwer heeft te maken met een bedrijfseigen discontinuïteitsprobleem: Hoe kunnen de werkzaamheden zo goed mogelijk over het hele jaar worden verdeeld? Het is een grote opgave en een kunst om het personeel en de machines jaarrond efficiënt in te zetten.

Afgesproken kan worden dat een project in 3 maanden gedaan moet worden, bijv. in maand 3, 4 en 5. Het is echter efficiënter af te spreken dat het project in 2 maanden in de periode van maand 1 t/m 6 uitgevoerd moet worden. De wegenbouwer kan dan iets schuiven, maar zal niet van het ene naar het andere project lopen en meer capaciteit inzetten om het karwei in 2 maanden te klaren.

AANBEVELING 3: Maak van het discontinuïteitsprobleem een uitdaging en genereer tijdswinst.

Anders aanbesteden

Een ander vraag is of de manier van aanbesteden wel tot het meest gewenste resultaat leidt. Ook hier ligt een uitdaging. De klassieke manier van aanbesteden is: Er wordt een bestek gemaakt en de goedkoopste inschrijver mag het werk uitvoeren.

De wegenbouwer wordt niet geprikkeld tot extra inzet of innovatief denken want de opdracht is simpel. Voldaan moet worden aan de minimale voorwaarden van het bestek.

"Design and build" is een uitdagend concept. De wegenbouwer gaat meedenken. Samen met de opdrachtgever wordt bekeken en besproken wat de beste technische mogelijkheden zijn en hoe het bestek zo goed mogelijk kan worden uitgevoerd. Ook kan worden afgesproken dat de wegenbouwer verantwoordelijk is voor het onderhoud in de komende tien jaar. Er wordt dan ook nagedacht over de vraag hoe het toekomstige onderhoud zo goedkoop mogelijk kan zijn. Daarmee kan in het bestek via kwaliteitsafspraken al rekening worden gehouden. Ga dus op zoek naar een nieuwe manier van aanbesteden om creativiteit en technische vernieuwing te stimuleren. Bij een project in Meppel is onlangs een stap in die richting gezet.

AANBEVELING 4: Stap af van de klassieke manier van aanbesteden en benut de mogelijkheden van Design and Build.